

CARBERRY FIELDS FOREVER

Jodium en troost in Ierland en Drogheda

Colofon

ISBN: 978 90 8954 685 2

1e druk 2014

© 2014, Joop Verstraten

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk: Jetse Verstraten.

Vormgeving omslag: Rosa Nelissen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

CARBERRY FIELDS FOREVER

Jodium en troost in Ierland en Drogheda

Joop Verstraten

*"When it all comes down to dust
I will kill you if I must
I will help you if I can
When it all comes down to dust
I will help you if I must
I will kill you if I can"*

Leonard Cohen
'Story of Isaac'

Inhoud

Voorwoord	9
Stroke City	11
De Boyne-vallei	17
Drogheda	25
Sandycove	38
Millmount	45
The Kerry Way	51
Drumcliffe	63
Beaulieu House	72
Ballyconnell	81
Tir na nÓg	93
Cromwell's Lane	138
Roscommon	161
Corofin	179
Kilmainham Gaol	189
Shop Street	215
Carberry's Pub	271
Dublin Airport	304
Dank	315
Geraadpleegde literatuur	317

Voorwoord

In augustus 1969 raakte ik bij mijn eerste bezoek aan Ierland verzeild in Londonderry, in wat nu nog steeds het Britse deel van Ierland is. Enkele dagen later daarna braken er in die stad ernstige rellen uit, met veel openbaar geweld en brandstichting. Dit hield drie dagen (en vooral nachten) aan. Deze rellen werden later door velen, binnen en buiten Ierland, gezien als het begin van een langdurige periode van sektarische strijd, met veel bloedvergieten en andere ellende, een periode die door de Ieren, heel eufemistisch, wordt aangeduid als het tijdperk van “The Troubles”. Ikzelf liep tijdens die eerste dagen in Londonderry geen enkele schade op maar de ervaring was nu ook niet echt een uitnodiging om weer snel terug te komen.

Van dit eerste bezoek herinner ik me vooral deze rellen, de regen en de relatieve armoede. Ik zag mensen wonen en leven in omstandigheden zoals ik nog niet elders in Europa had gezien. Ik hoorde dat het gemiddelde loon van een arbeider neerkwam op ongeveer 85 gulden per week en dat was te zien aan de behuizing van de mensen, aan de auto's waarin ze rondreden en aan hun kleding. Er was, zo te zien, in dit Ierland niet veel om vrolijk van te worden. Er was alleen, als je op de juiste tijd op de juiste plek kwam, de muziek.

Het duurde een hele tijd voordat ik besloot om een tweede keer naar Ierland te gaan. Dat was in 1995 en er bleek in die tussenliggende tijd veel veranderd te zijn en ditmaal raakte ik in de ban. In de jaren daarna bezocht ik het land nog eens zo'n 25 keer, soms voor een maand, soms voor een week of slechts enkele dagen. Ik leerde het land en de steden beter kennen en ik zag hoe het land verder veranderde. De armoede van 1969 was grotendeels verdreven, onder meer door de toetreding tot de Europese Gemeenschap en er volgde een periode van spectaculaire economische groei, die werd aangeduid als de jaren van de “Celtic Tiger”. De Ierse cultuur, bijgeschaafd en ge-resampled tot voornamelijk muziek en een beetje literatuur, werd omgebouwd tot een daverende

toeristische attractie en een wandeling door het centrum van Dublin werd soms bemoeilijkt door de busladingen vol buitenlandse bezoekers. Ik verdiepte me stukje bij beetje in de geschiedenis en de cultuur van het land. Ik las en hoorde de verhalen over de eeuwenlange bezetting door de Engelse buren en over hoe het land was geteisterd door armoede, uitbuiting, hongersnood en massale emigratie, soms in de vorm van brute deportaties, soms op vrijwillige basis, maar dan van het soort vrijwilligheid waaraan grote economische misère ten grondslag lag. Ik las en hoorde de verhalen over het aanhoudende verzet tegen de Engelse bezetting en over de onafhankelijkheid die, eindelijk, in 1922, voor het grootste deel van het eiland werd verworven.

Binnen afzienbare tijd is die onafhankelijkheid een eeuw oud. Een goed moment dus om eens te kijken naar hoe de Ieren het met elkaar gerooid hebben, sinds ze het juk van de Engelse landheren en de regering in London hebben afgeschud. Dat blijkt geen onverdeeld succesverhaal te zijn. Ook zonder buitenlandse overheersing werd die eeuw van onafhankelijkheid een tijd vol tragische gebeurtenissen. Wanneer je het romantische vernisje van de toeristenbrochures wegkrabt blijkt daaronder nog veel schuil te gaan waar je als Ier moeilijk trots op kunt zijn. De wijze waarop, bijvoorbeeld, in die 20^e eeuw een groot deel van de kinderen werd behandeld werpt een gitzwarte schaduw over de Ierse maatschappij.

Dit boek meandert door de verschillende streken en steden van Ierland en ook door de geschiedenis, vanaf de aankomst van de Kelten en de Vikingen tot aan de jaren van graaiende bankiers en roofzuchtige vastgoedspeculanten.

In de zomer van 2008, toen ook in Ierland de kredietcrisis genadeloos toesloeg, verhuisde onze dochter Freya van Dublin, - waar ze al jaren woonde - met haar man en kinderen naar Drogheda, een stadje 40 kilometer ten noorden van Dublin. Dit boek voert uiteindelijk naar zo'n onversneden, ouderwetse Ierse pub, in dit onbekende stadje. En dan vooral naar de muziek in die pub, als uiting van plezier en verzet, maar ook als de jodium en de troost voor de beschadigingen en verminkingen.

Stroke City

In augustus 1969 maakte ik per veerboot de oversteek van het Schotse haventje bij Stranraer naar Larne, een kleine kustplaats in Noord Ierland. De eerste menselijke sporen in Ierland, zo'n 8000 jaar oud, zijn hier bij Larne gevonden en dat is niet toevallig. Je kunt de oversteek vanaf de overkant met de beste wil van de wereld geen zeereis noemen want de kustlijn van Schotland ligt hier nauwelijks dertig kilometer vandaan.

Het regende in Larne – zoals alom bekend een tamelijk normale omstandigheid in Ierland. En het was er kil, zo midden in de zomer. Ook voor het overige was er geen enkele aanleiding om hier lang te blijven. Ik trok liftend naar Londonderry, in het uiterste westen van Noord Ierland dat nog onderdeel is van Groot Brittannië. Dit deel van Ierland wordt ook wel, een beetje slordig, aangeduid als Ulster maar dat is eigenlijk niet correct. 'Ulster' is een eeuwenoude benaming voor het noorden van het land, en het omvat de zes graafschappen die bij Groot Brittannië horen plus nog drie andere 'counties' ten westen van dat Britse deel.

Londonderry is de belangrijkste plaats van het gelijknamige graafschap, een van die zes Britse counties. Het viel me op dat inwoners hun stad ook wel 'Derry' noemden maar pas na enkele dagen drong het tot me door dat deze aanduiding geen gemakzucht was, gebruikt door mensen die 'Londonderry' een nodeloze mond vol vonden. 'Derry' was de naam die sommige Ieren gebruikten die meenden dat de zes counties van Noord Ierland onder het Britse juk uit moesten en dat dit landsdeel herenigd diende te worden met de rest van Ierland. De naam 'Derry' was ontleend aan de oorspronkelijke naam: *Doire Coluim Cille*, ofwel het eikenbos van Columba, een heilige uit de zesde eeuw. Voluit 'Londonderry' daarentegen heette de stad voor iedereen die vond dat Noord Ierland deel moest blijven uitmaken van Groot Brittannië. 'Derry'

was geen slordig taalgebruik maar een politiek instrument in een oud conflict. Mensen die neutraal wensten te blijven gebruikten soms de naam ‘Stroke City’ – Schuine streep-stad, in plaats van te kiezen tussen Derry / Londonderry.

Het weer knapte op en dat maakte het mogelijk om gedurende de eerste dagen op mijn gemak wat rond te wandelen. Het zomerse weer kon niet verhullen dat het leven hier voor de meeste bewoners geen vetpot was. Het oude centrum en de woonwijken aan de westkant van de Foyle, de rivier die door de stad loopt, zagen er een beetje verlopen uit, moedeloos en vermoeid. De straten en het wagenpark oogden armoedig en de mensen leken niet erg uitbundig uit hun ogen te kijken. Intussen - dit was 1969 - was overal in de Westerse wereld de mini-rok op grote schaal doorgebroken, een vrolijk kledingstuk, vier of vijf jaar eerder uitgevonden in London maar kennelijk nog altijd niet doorgedrongen tot deze uithoek van de Britse eilanden. Ik dronk mijn eerste Guinness, was daar niet van onder de indruk en constateerde dat de Ieren van Londonderry er in economische zin een stuk slechter voorstonden dan de meeste andere West-Europeanen. Zelfs de meeste jonge vrouwen zagen er vaal en armoedig uit.

En toen, op 12 augustus, barstte in deze ogenschijnlijk nogal doodse stad bruut geweld los. Er was feest, omdat op deze datum in het jaar 1689 (!) een aantal leerjongens van een of ander gilde de stadspoort wisten te sluiten nog voordat een aanstormend leger van katholieke huize de stad kon bereiken. Die jonge helden zijn de geschiedenis ingegaan als de ‘Apprentice Boys’ van Londonderry en er bestaat tegenwoordig een protestantse broederschap van die naam, met wereldwijd 80.000 leden. Jaarlijks wordt op 12 augustus de heldendaad van 1689 herdacht, al was het maar om het katholieke bevolkingsdeel te sarren. Dat gebeurt met een grote Oranjemars door de stad. Precies een maand eerder, op 12 juli, was het ook al feest geweest in Derry, omdat op die datum, maar dan in het jaar 1690, de Nederlandse Willem van Oranje namens de protestanten een katholiek leger in de pan hakte tijdens de Battle of

the Boyne. Ook dat wordt jaarlijks met een Oranjemars dwars door de stad gevierd. En dit jaar was het op 12 juli in Derry bijzonder onrustig geweest. Nauwelijks bekend met de geschiedenis van Ierland wist ik daar niets van maar verder hield iedereen in de stad dus de adem in tijdens de aanloop naar deze ‘Apprentice boys-parade’.

Gezeten bovenop een oude stadsmuur zag ik een lange, lange optocht voorbij komen. Drum-, fluit-, en doedelzakbands trokken langs, afgewisseld met mannen die zich hadden omgekleed tot ‘Apprentice-boys’ en andere groepen die zich ‘no surrender’-clubs noemden. Zo’n optocht wordt al snel saai en na een tijdje wandelde ik een winkelstraat in en zocht een boekhandel op. Ik had geen spoor van onrust of angst voor rellen opgemerkt.

Maar toen de parade de wijk Bogside passeerde was het toch mis gegaan. Dit stadsdeel werd bijna uitsluitend door katholieken bewoond en de optocht leidde hier tot een hoop gejouw en scheldpartijen over en weer tussen de deelnemers en de toeschouwers. Scheldwoorden werden na enige tijd aangevuld met stenen en andere geïmproviseerde projectielen. De lokale politie greep daarop in door de deelnemers aan de optocht af te schermen en de bewoners van de Bogside te verjagen. Het was de vlam in de pan want nog diezelfde avond en op de daarop volgende dagen vonden er in Londonderry rellen plaats die overal in de Westerse wereld het nieuws haalden. Stenen maakten plaats voor Molotovcocktails, de politie verruilde wapenstok en traangas met vuurwapens. De Bogside werd gebarricadeerd door de bewoners en uitgeroepen tot ‘Free Derry’ en zij slaagde erin de politie voorlopig buiten de deur te houden. De Noord Ierse minister-president riep vervolgens de regering in London te hulp, om ‘law and order’ te herstellen en London stuurde het Britse leger erop af, de “Prince of Wales’ Own Regiment” en de “Queens’ Regiment” – alleen al de namen van deze legereenheden zouden Iers bloed kunnen doen koken. Er vielen meer dan duizend gewonden maar wonderlijk genoeg geen doden. Doden vielen er pas toen na een paar dagen de vlam oversloeg naar de rest van Noord Ierland.

De gevechten in Derry hielden drie dagen aan. Overdag kon ik

ongehinderd de oude stad inwandelen, tot aan de barricades van de Bogside en dan kon ik soms ook een praatje aanknopen met de Britse soldaten, maar 's avonds en 's nachts brak de hel weer los. Van de overkant van de rivier, op een hoger gelegen deel van Derry kon je de oude stad zien branden en de geweerschoten horen. De volgende ochtend rook de hele stad naar de smeulende resten. Net als later in Belfast waren het vooral huizen bewoond door katholieken die in vlammen waren opgegaan. Enkele dagen later ontstonden er ook in Belfast barricades om 'bevrijde' stadsdelen te markeren, barricades die later, in periodes van betrekkelijke rust, werden omgebouwd tot 'peace walls'. Naar mijn bescheiden mening zou 'firewall' een betere naam zijn geweest. In 2007 telde Belfast nog 40 van zulke 'vredesmuren', met een gezamenlijke lengte van 20 kilometer.

Na ruim drie dagen van gewelddadige rellen wist het Britse leger, in augustus 1969, in Londonderry de rust te herstellen. Voorlopig althans – later slaagde hetzelfde leger erin zich meer dan wie ook gehaat te maken, met als absoluut dieptepunt die ene zondag in januari 1972, die later de geschiedenisboeken in ging als 'Bloody Sunday'. Op die dag schoten Britse militairen in Derry 14 betogers dood tijdens een demonstratie voor meer burgerrechten – een gebeurtenis waarvoor de Britse premier Cameron in 2010 zijn excuses maakte. Na 38 jaar had een officieel onderzoek uitgewezen dat er door de betogers géén vuurwapens waren gebruikt en dat de Britse militairen over het incident valse verklaringen hadden afgelegd. Nu alleen nog even een onderzoek naar de daders en wie weet wordt er dan ook ooit nog iemand voor die 14 moorden vervolgd.

Ik werkte een blauwe maandag aan het lassen van koperen beplating aan de binnenwanden van een gebouw op het US Naval Radio Station in Dungiven, 35 kilometer ten oosten van Derry. Dat was, met mijn Nederlands paspoort toen geen probleem. En ook al was er in Noord-Ierland blijkbaar een burgeroorlog gaande, het was evenmin een probleem om in beide richtingen de grens met de republiek te passeren.

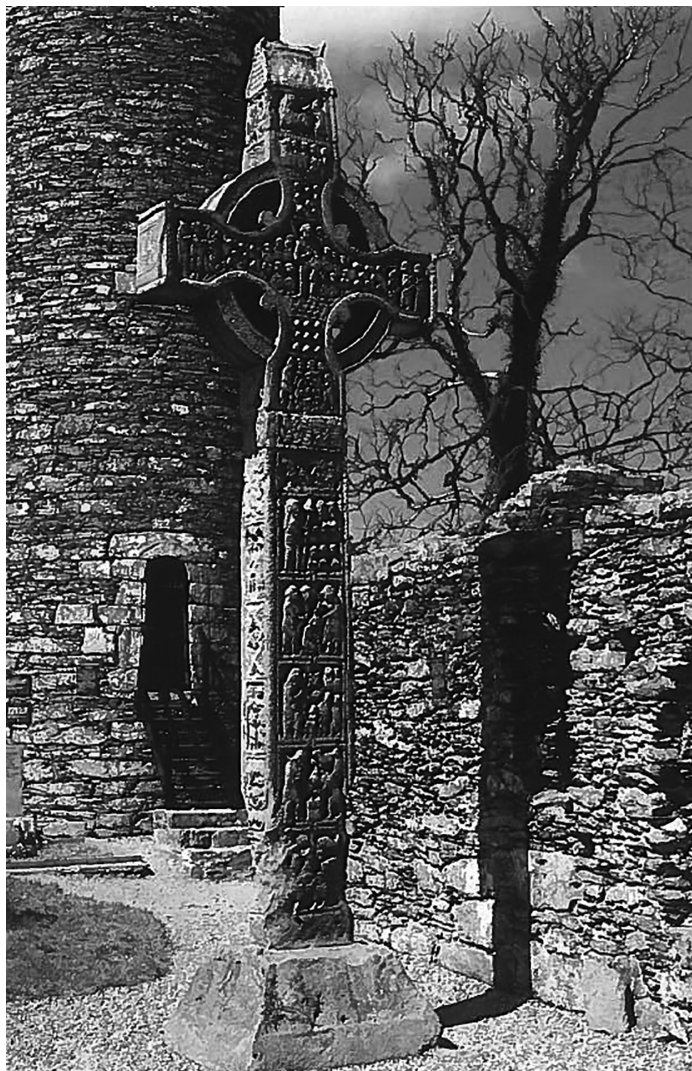
Omdat het uitgaansleven in Derry nogal te lijden had onder de rellen staken we 's avonds de grens over naar de republiek. Dat was maar een kilometer of vijf, en dan reden we naar het stadje Donegal of naar Malin Head. De kust aldaar heeft vooral symbolische waarde als het meest noordelijke punt van het eiland. Het leven in de republiek, althans daar in het barre noorden, leek me nog schraler dan in het door de Britten bestuurde Ulster. De pubs van Donegal waren kaal en bruin en doorrookt en de mannen die daar zaten –bijna alleen maar mannen- net zo vaal en grondig doorrookt. Maar wat het de moeite waard maakte was dat er in zo'n pub dan opeens, zo maar, iemand kon uitbarsten in gezang, zonder enige aankondiging of begeleiding. Dat waren vaak verhalende liederen, over het wel maar vooral over het wee van het leven, of 'rebelsongs' gericht aan het adres van de verfoeide Angelsaksen, die Sassenachs die hun land bezet hielden. Dit gezang heet *Sean Nos**, letterlijk: de Oude Stijl – de traditionele Ierse wijze van zingen, zonder instrumentele begeleiding en stammend uit de jaren van vóór de radio en jukebox en van voor de tijd dat de kroeglopers hun instrument meenamen naar de pub. Lieder en van verzet, van pech en armoe, van verloren liefdes en andere tegenslag. Ongeschoolde, soms rauwe stemmen die een inkijkje geven in de belevingswereld van de Ier. Toen ik na een paar weken Londonderry weer verliet trok ik naar Dublin, voor heel even. Het was er, net als bij mijn aankomst in Larne, kil en regenachtig. Vooral de arbeiderswijken stemden droefgeestig: kleine, lage woninkjes waarbij je vanaf de buitenkant kon afzien dat ze van binnen vooral vochtig waren.

Maar ook in het centrum, de grote herenhuizen uit de late 18e eeuw, ooit

* In dit boek zal ik regelmatig gebruik maken van namen en aanduidingen in de Ierse taal. Voor alle duidelijkheid zal dit in de tekst steeds cursief worden gedrukt. Hierbij vraag ik de aandacht van de lezer voor één term in het bijzonder die regelmatig zal terugkomen. Dat betreft de aanduiding voor de functie van premier of eerste minister van de republiek Ierland. De titel voor die functie in het Iers is *taoiseach*. Dat ik die aanduiding, met zijn voor Nederlanders (en ook Engelstaligen) vreemde lettercombinatie en klankkleur toch bijna steeds in zijn Ierse versie gebruik is simpelweg omdat dit in heel Ierland consequent gebeurt. In de kranten en op radio en televisie wordt de eerste minister of premier altijd aangeduid als *taoiseach*.

opgetrokken met de grandeur van het Britse Rijk, nu vervallen, afgetrapt, met kale deuren en gebroken glas. Dublin was ooit de tweede stad van het Britse wereldrijk maar deed nu meer denken aan de oude foto's van Nederland van kort na de Tweede Wereldoorlog. Ik nam zonder spijt de nachtboot naar Holyhead in Wales en lifte vandaar naar Swansea, waar op het hoofdpstkantoor mijn ticket klaar lag voor meer muziek. Het was de zomer van het Isle of Wight-festival, met het eerste optreden in jaren van Bob Dylan.

De Boyne-vallei

Monasterboice

De marcherende mannen in die protestantse optochten door Belfast en Londonderry tooien zich graag met een oranje sjerp (of zoiets). Ze worden vaak aangeduid als Oranjemannen, en de optochten heten Oranjeparades – en dat allemaal dankzij de Nederlandse stadhouder Willem van Oranje, die in 1690 het leger van de katholieke James II, koning van Engeland, Schotland en Ierland, versloeg bij de rivier de Boyne, een kilometer of drie ten westen van de stad Drogheda. Het was toen ongetwijfeld een belangrijke veldslag maar, zoals dat soms gaat, het belang werd groter naarmate de tijd verstreek. In de loop der jaren groeide de Slag bij de Boyne in de ogen van veel Ieren uit tot de belangrijkste militaire slag die ooit op Iers grondgebied is geleverd. Dat was vooral te danken aan de symboliek van het treffen – de protestantse William versus de katholieke James – een controverser tussen twee christelijke stromingen die de Ieren nog altijd parten speelt.

De slag vond plaats op 1 juli 1690, althans volgens de toen geldende Juliaanse kalender. Volgens de later ingevoerde Gregoriaanse kalender was het op 11 juli, en de jaarlijkse herdenkingsparades in Ulster vinden daarom altijd plaats op 12 juli. Op die dag, 12 juli 1690, werd de beslissende slag van deze oorlog geleverd, helemaal aan de andere kant van het eiland, bij Aughrim in county Galway. Hierbij werd het katholieke leger van de inmiddels gevluchte James definitief in de pan gehakt. Alleen: dit was op 12 juli volgens de Juliaanse kalender, 22 juli volgens de Gregoriaanse kalender. De datum van het jaarfeest van the Battle of the Boyne berust dus op een paar historische slordigheidjes maar geen protestant die daar een woord aan vuil maakt want het gaat per slot van rekening om de symboliek. En het slagveld ligt, daarover is geen misverstand mogelijk, ook niet in Ulster maar op het grondgebied van de Republiek Ierland. De Boyne ontspringt in centraal Ierland, nabij het plaatsje Carburry, zo'n beetje op de grens tussen de counties Offaly en Kildare. De rivier stroomt dan in noordoostelijke en oostelijke richting en passeert daarbij Trim Castle, de Hill of Tara (de oude zetel van de Ierse High Kings), Mellifont Abbey, Newgrange en, zoals gezegd, de stad Drogheda. Daarna mondt de Boyne uit in de Ierse Zee, ruim 40 kilometer ten noorden van Dublin.

Een kilometer of tien ten westen van die monding lag in de 17e eeuw een oude brug over de rivier – die hier relatief smal is. Die plek heet nog altijd, wel zo toepasselijk, Oldbridge en dat was waar de beide legers tegenover elkaar kwamen te staan.

Zoals wel vaker gebeurt waren de leiders van de strijdende partijen familie van elkaar: William was de neef en schoonzoon van James en wat hen beiden betrof ging deze oorlog vooral om de Engelse/Schotse/Ierse troon. William won de slag, zijn schoonvader nam de benen naar Dublin en ontvluchtte korte tijd later Ierland.

Voor de Ieren, op wiens grondgebied de oorlog werd uitgevochten, stonden er andere dingen op het spel. Vijftig jaar eerder, in 1641, vond de Ierse Opstand plaats, een bloedige strijd gericht tegen de onderwerping van de Ieren aan de Engelse troon. Uiteindelijk leidde deze opstand, acht jaar later, tot de inval van Oliver Cromwell die namens de Engelse koning orde op zaak kwam stellen. Die inval betekende het begin van het einde van de bevoorrechte positie van de Ierse bovenlaag. Zij verloren hun land en privileges. Ook de vrijheid van godsdienst kwam in het geding. In 1690 was voor veel Ieren de strijd tussen William en James zodoende vooral een sektarische strijd om de dominantie, tussen katholieken en protestanten.

Wat ooit het slagveld is geweest is tegenwoordig grotendeels boerenland. Aan de zuidelijke kant van de rivier, waar destijds het kamp van James lag, is een Visitor's Centre ingericht in een oud landhuis, waar je een audio-visuele show over de veldslag kunt bekijken en er worden 17e eeuwse wapens en wapenuitrustingen tentoon gesteld. Ernaast ligt een theehuis met aangrenzend een fraaie tuin. Vanuit het landhuis kun je door een parkachtige omgeving wandelen, glooiend, goed onderhouden, met hier en daar een oude boom, en een paar oude kanonnen, die laatsten uiteraard onklaar gemaakt. Van het slagveld zijn geen sporen meer te bekennen. De folder van het Visitor's Centre waarschuwt dat er grasmaaiers bezig kunnen zijn, dat de rivier diep kan zijn, dat het gras, indien nat, glad kan zijn.

Het Visitor's Centre trekt bezoekers van binnen en buiten Ierland maar

het park wordt vooral bezocht door inwoners van Drogheda die er op mooie zomerse dagen met de kinderen of de hond een wandeling maken, en daarna wat drinken in het theehuis. Af en toe vinden er bijzondere activiteiten plaats. Op een mooie dag in 2011 waren we er met onze kleinzoons, vanwege een “Mad Tea Party”. Er liepen verkleedde figuren uit Alice in Wonderland rond en er waren goochelaars en veel ballonnen. Een leuke middag voor de familie, maar niet met wat je noemt een directe verwijzing naar de veldslag uit 1690.

Ted Greene, lokale ondernemer in ruste en amateur-historicus, heeft een eigen visie op het belang van de veldslag van destijds. Geboren en getogen in Drogheda en schrijver van een ruim twee kilo wegend boek over de geschiedenis van zijn stad zegt hij hierover: “Je moet je realiseren dat de Slag bij de Boyne een heel lange schaduw over Drogheda heeft geworpen. Nog in de jaren ’20 van de vorige eeuw, dus ná de onafhankelijkheid, waren veruit de meeste bedrijven in de haven van Drogheda in handen van Engelsen, dat wil zeggen van protestanten”.

‘Drogheda’ is de verengelse naam van *Drohead Átha* – de brug bij de doorwaadbare plaats. Die andere brug, Oldbridge, is alleen nog een naam. Er was ooit een dorpje aan de rand van het park bij het huidige ‘Visitor’s Centre’ maar tegenwoordig is er geen dorp en zelfs geen brug meer te bekennen. En hoewel dit slagveld, met al zijn daverende symboliek, maar een kilometer of drie buiten de stad ligt profiteren de bewoners en ondernemers van Drogheda nauwelijks van die nabijheid. De toeristen komen, per auto of bus, vanuit Dublin en gaan rechtstreeks naar het Visitor’s Centre en als ze klaar zijn gaan ze weer terug. Of, als ze er een hele dag voor uitgetrokken hebben, doen ze nog een paar andere attracties aan.

In het stroomgebied van de Boyne en in de onmiddellijke omgeving van Drogheda liggen meer bezienswaardigheden van historisch belang die bovendien meer spectaculair ogen dan de gladgeschoren grasvelden van het voormalige slagveld van 1690. Zoals bijvoorbeeld Newgrange en de Hill of Tara en de abdij van Mellifont.